

Bognoter

Niels Arnfred, A. Kjellberg & B. Malmgren, Stat og klasser under kapitalismen, (udvidet og omarbejdet udgave), København: Finn Blytmanns Forlag, 1981, 224 s., 105,00 kr.

Som det proklameres på bogens forside, er der tale om en udvidet og omarbejdet udgave af de tre forfatteres bog med samme titel, der første gang udkom i 1978. I forhold til første udgave har bearbejdningen givet klare forbedringer. Især har nyudgaven vundet ved tilføjelsen af adskillige helt nye kapitler. Det giver bogen en mere overskuelig struktur, hvilket er en betydelig pædagogisk gevinst. Således helliges følgende væsentlige spørgsmål selvstændige kapitler: klasseinteresser, klassemagt og statsmagt, statens magtudøvelse og relative autonomi samt udformningen af statens politik og modsætningerne i denne.

Forfatterne understreger sondringen imellem kapitalismens almene træk og de, der kendetegner et historisk-konkret samfund som det danske anno 1982. Lige så korrekt, det er at påpege denne sondring, lige så pædagogisk vanskelig vil jeg tro, det er for en nybegynder ud i marxismen at holde fast på de to analyse- eller abstraktionsniveauer. Som introduktionsbog er den i øvrigt anbefalelsesværdig på grund af sin åbne og udogmatiske holdning til marxistisk teori. Forfatterne vedgår deres tydelige inspiration fra Althusserskolen og i den forbindelse især påvirkningen fra Nicos Poulantzas. Imidlertid forholder de tre skribenter sig ikke ukritisk til deres inspiratorer. Således bryder de med Poulantzas på et så væsentligt punkt som spørgsmålene om, hvorvidt staten besidder selvstændig magt. Bogens åbne teoretiske position viser sig endvidere i understregningen af, at marxismen ikke kan betragtes som en fuldt udarbejdet teori. Her er vi måske ved en af bogens - uforskyldte - svagheder: På grund af, at marxismen stadig er under udvikling og forandring, kan bogen kun give foreløbige bud og diskussioner på en række problemstillinger. For en læser uden træning i marxistisk tankegang kan det muligvis få visse afsnit til at virke uoverskuelige. For den lidt mere indviede læser virker det til gengæld udfordrende.

Jeg synes, der er tale om en absolut god og anbefalelsesværdig introduktion til marxistisk stats- og klasseteori. De utallige empiriske illustrationer må

Bognoter

Niels Arnfred, A. Kjellberg & B. Malmgren, Stat og klasser under kapitalismen, (udvidet og omarbejdet udgave), København: Finn Blytmanns Forlag, 1981, 224 s., 105,00 kr.

Som det proklameres på bogens forside, er der tale om en udvidet og omarbejdet udgave af de tre forfatteres bog med samme titel, der første gang udkom i 1978. I forhold til første udgave har bearbejdningen givet klare forbedringer. Især har nyudgaven vundet ved tilføjelsen af adskillige helt nye kapitler. Det giver bogen en mere overskuelig struktur, hvilket er en betydelig pædagogisk gevinst. Således helliges følgende væsentlige spørgsmål selvstændige kapitler: klasseinteresser, klassemagt og statsmagt, statens magtudøvelse og relative autonomi samt udformningen af statens politik og modsætningerne i denne.

Forfatterne understreger sondringen imellem kapitalismens almene træk og de, der kendetegner et historisk-konkret samfund som det danske anno 1982. Lige så korrekt, det er at påpege denne sondring, lige så pædagogisk vanskelig vil jeg tro, det er for en nybegynder ud i marxismen at holde fast på de to analyse- eller abstraktionsniveauer. Som introduktionsbog er den i øvrigt anbefalelsesværdig på grund af sin åbne og udogmatiske holdning til marxistisk teori. Forfatterne vedgår deres tydelige inspiration fra Althusserskolen og i den forbindelse især påvirkningen fra Nicos Poulantzas. Imidlertid forholder de tre skribenter sig ikke ukritisk til deres inspiratorer. Således bryder de med Poulantzas på et så væsentligt punkt som spørgsmålene om, hvorvidt staten besidder selvstændig magt. Bogens åbne teoretiske position viser sig endvidere i understregningen af, at marxismen ikke kan betragtes som en fuldt udarbejdet teori. Her er vi måske ved en af bogens - uforskyldte - svagheder: På grund af, at marxismen stadig er under udvikling og forandring, kan bogen kun give foreløbige bud og diskussioner på en række problemstillinger. For en læser uden træning i marxistisk tankegang kan det muligvis få visse afsnit til at virke uoverskuelige. For den lidt mere indviede læser virker det til gengæld udfordrende.

Jeg synes, der er tale om en absolut god og anbefalelsesværdig introduktion til marxistisk stats- og klasseteori. De utallige empiriske illustrationer må

forhåbentlig give mange lyst og mod til at give sig i kast med historisk-konkrete analyser af samfundsforhold i den højtudviklede del af verden. I den forbindelse må det omfattende noteapparat fremhæves.

Gorm Rye Olsen

Jens Brøsted, Oprindelige folks ejendomsret efter Felix Cohens beskrivelse, København: Institut for Eskimologi, 1980, 47 s., 25,00 kr. i Danmark, 21,00 kr. i Grønland.

Den politiske diskussion om Grønlands hjemmestyre og specielt grønlændernes kompetence i råstofudnyttelsen er baggrunden for, at der i dansk samfundsvidenskabelig sammenhæng har manifesteret sig en voksende interesse for det juridiske/materielle indhold af begrebet oprindelige folks ejendomsret. Det her foreliggende skrifts udgangspunkt er denne mangel på juridisk entydighed af dette begreb. Jens Brøsted mener, at grønlændernes ejendomsret folkeretligt set er at ligestille med, hvad der påberåbes for de nordamerikanske indianeres vedkommende. I dette skrift gengiver og kommenterer han en meget central artikel, hvori Felix Cohen har analyseret en række konkrete sager, for med basis i retsafgørelserne m.v. at indkredse dette specielle ejendomsretsbegreb. Brøsted følger derpå linierne fra Cohens artikel op med en klar og kompetent gennemgang af hovedkonklusionerne fra senere retspraksis på feltet, hvis betydning for inuit er i stadig vækst. Skriftet viser, hvorledes forsøgene på en anerkendelse af en egentlig ejendomsret har været mødt med modgående forsøg med det retslige maskineri som instrument, og hvorledes stærke interesser er dybt involverede. Derfor er det også med forventning, man ser frem til den dybtgående analyse af spillet om ejendomsretten, Jens Brøsted nu i flere arbejder har lagt op til - en analyse, der også må indbefatte magtforholdene i spørgsmålet.

Ove Johansen

Norges arbeid for rustningskontroll og nedrustning, Oslo 1981, 73 s., gratis.

Aktuelle nedrustningsspørsmål/Aktuelle utenrikspolitiske spørsmål 1-7, Oslo 1981, gratis.

Også det norske udenrigsdepartement blander sig nu i den fornyede, intense sikkerhedspolitiske debat, der raser i Norge, og som blev nærmere omtalt i sidste nummer af Politica (Mens vi venter på SNU ..., 13. årg., nr. 4, ss. 120-25). I foråret 1981 udsendte det en kortfattet redegørelse, der søgte at placere Norge i